

Seminář z psaní vědeckých textů

5.přednáška

Edita Dufková

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

MFF, 8.4.2009

Obsah

- Další způsoby prezentace vašich objevů
- Příprava posteru
- Příprava prezentace
- Přednáška
- Tipy a triky pro přednášející

2

Prezentace vaší práce

- Článek
- Poster session
- Přednáška

3

Co je to poster

- Plakát, na kterém prezentujete svou práci na **Poster session**
- Stojíte u něj a odpovídáte na dotazy
- Vychází z článku
- Více obrázků
- Musí upoutat pozornost

4

Poster

- Velikost A0 (nebo dle zadání)
- Barevný
- Čitelný: Nadpis ze vzd. několika metrů
- Nejdůležitější sdělení do výše očí
- Kontrastní: tmavé písmo na světlém pozadí

5

Poster obsahuje

- Nadpis - velkým tučným písmem
- Jména autorů, kontakt, domovská instituce
- Abstrakt
- Úvod - jasná definice problému
- Řešení problému - totožné s článkem nebo stručnější, s více obrázky, grafy,...
- Výsledek - aby ho čtenář snadno našel

6

Poster dále obsahuje

- Další poznámky - v dolní části posteru
- Poděkování, granty, ...
- Seznam literatury, odkazy na web, ...
- Přílohy
  - kontakt na autory v podobě vizitek
  - několik kopií článku
  - další materiály

7

Poster z pohledu čtenáře

- a) Vybral si ho podle abstraktu
- b) Prochází sálem a hledá, co ho zaujme
  - zajímavý nadpis
  - zajímavé uspořádání
  - zajímavý obrázek
  - zajímavé téma

8

Grafické řešení posteru

VELMI VÝRAZNÝ NADPIS
Autoři, kontakty, instituce...

Abstrakt	Cíl práce .....
Řešení i s obrázky 	
Nějaké další méně důležité informace	Závěr ----- Granty, poděkování, ...

9

Špatné řešení posteru

DĚSNĚ DLOUHÝ A KOMPLIKOVANÝ NADPIS
Autoři, kontakty, instituce...

.....

$X = 35 + Z$ .....

$A = \sin(Y)$ .....

$38^{\circ}Z = 358.2$ .....

.....

SLOŽITÝ INTEGRÁL .....

.....

VÝSLEDKY VAŠÍ PRÁCE

10

Kdo stojí u posteru

- Je přítomen celou dobu poster session
  - je-li autorů více, mohou se střídat
- Před začátkem poster vyvěsí
- Po skončení sundá
- Rozumí obsahu posteru
- Mile a ochotně odpovídá na dotazy
- Dává kontakty na sebe a kolegy

11

Kdo stojí u posteru

- Je upraven
- Umyt, učešán
- Vhodně oblečen
- Lze jasně identifikovat, že právě on poster prezentuje a zodpoví případné dotazy

12

Přednáška

- Mluvený projev k publiku
- Doprovázena prezentací s obrázky a textem
- Časově omezena
- Čas je nutno dodržet

13

Co to je prezentace

- Soubor slidů (obrázků s textem), které doprovází vaši **přednášku**
- Slouží přednášejícímu i posluchači
- Prezentace není:
  - tahák
  - článek

14

Typy prezentace

- K obhajobě diplomky, dizertace, ...
- Prezentace na konferenci
- Přednáška pro studenty
- Popularizace

15

Prezentace k diplomce

- Omezený čas, 10 - 15 min
- Zadání práce, postup řešení, výsledky
- Je třeba se pochválit
- Odpovědět na námítky oponenta
- Nedat komisi příležitost ke šťouravým dotazům

16

Prezentace na konferenci

- Časové omezení, 15 min – hodina i víc
- Prezentace článku, objevu
- Vysvětlení odborníkům, co jste tak úžasného udělali
- Často v cizím jazyce
- Může následovat odborná diskuse

17

Přednáška studentům

- Důraz na jasnost a srozumitelnost
- Názornost
- Zajímavé grafické provedení netřeba
- Možnost vytisknout copy skriptu

18

Popularizační prezentace

- Musí zaujmout
- Udržet pozornost
- Srozumitelné vysvětlení
- Barevné obrázky, příklady, přirovnání
- Ideálně i zábavná

19

Volba obsahu

Stejně jako v článku:

Co, Komu a Proč chceme sdělit

- Linearita výkladu nezbytná!

20

Schéma prezentace

- **Obsah**
  - O čem bude prezentace
- **Úvod**
  - Stručný úvod do problematiky
- **Hlavní část**
  - Postup řešení problému
- **Závěr**
  - Shrnutí důležitých informací

21

První slide

- Název prezentace
- Jméno přednášejícího
- Datum
- Místo přednášky
- Loga institucí a sponzorů

22

Druhý slide

- Stručný obsah prezentace

23

Poslední slide

- Poděkování za pozornost

24

Fakta o prezentacích

- Výklad k jednomu slidu trvá cca 2 minuty
- Posлуhač se dívá a poslouchá
  - Mnoho textu = posluchač čte
  - Mnoho obrázků = zkoumá obrázky
  - Málo informací = ztráta času
  - Nevýrazné věci = nesoustředí se

25

Grafické uspořádání

Cíl:

- Předat maximum informace
- Uspadnit orientaci

Metody:

- Přehledné uspořádání
- Ukazatele na informaci
- Vhodný poměr textu a obrazu

26

Text

- Písmo velikosti min 20, ideálně 32
- Bezpatkové (Arial)
- Kontrastní

- Stručné věty, hesla
- Optimálně pět bodů na slide

27

Zvýraznění textu

- Barvou
- Velikostí
- Ukazatelem
- Okolním prostorem
- Umístěním vlevo nahoře nebo uprostřed

**Důležitý
text**

28

Obrázky

Počet obrázků v jednom slidu:

- Doprovod k textu ~ jeden až dva
- Samostatně ~ čtyři

- Jasně detaily
- Výrazné barvy, obrysy

29

Uspořádání slidu

Oko putuje po výrazných textech

Ve směru šipek

Malé
nevýrazné
texty mimo
tuto trasu
opomijí

Po barevných objektech

30

Barevné řešení slidu

- Ve vážných prezentacích umírněné, decentní
- V přednáškách pro studenty minimální
- V popularizaci zajímavé, nepřehlušující vlastní prezentaci

31

Barvy v prezentaci

- Pozadí a text vždy kontrastní

- Důležité sdělení výrazné (barvou)
- Max 4 barvy + černá, bílá
- Jasně barevné pozadí – agresivní, unavuje
- Šedé, černobílé – nudné, uspávající

32

Animace a zvukové efekty

Můžete-li, vyhněte se jim

- Změna slidu:
  - Co nejjednodušší přechod
  - Zvuky ne, lekají a iritují
- Uvnitř slidu:
  - Zobrazování schémat, popisu
  - Postupné objevování bodů zdržuje

33

Problém: Komplikovaná myšlenka

- Vyžaduje dlouhý, složitý text

Řešení:

- Osekat myšlenku (body), vysvětlit ústně
- Nahradit vztahy šipkami či objekty
  - Ideálně 4 šipky, 4 objekty + text
- Nelze-li jinak, myšlenku napsat a přečíst

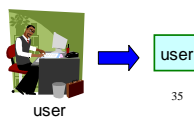
34

Problém: Komplikované schéma

- Příliš mnoho objektů a šipek

Řešení:

- Zjednodušit (4 objekty, 4 šipky, text)
- Animovat
  - Objevovat postupně, jak se vyvíjejí vztahy
  - Úrovně barevně odlišit
- Zjednodušit objekty

35

Kliparty a zábavné obrázky

Do vědecké práce nepatří

- Do popularizace, přednášky pro studenty
  - Je-li málo textu
  - Pro odlehčení
  - Náznorné vysvětlení

36

Grafy a obrázky

- Jasně čitelné a srozumitelné
- Posлуhač nemá čas je studovat
- Jednodušší než v článku
- Zvýraznit důležité oblasti

37

Přednáška

Na prezentaci je nejdůležitější **přednášející**

Vy jste přednášející!

38

Dobry přednášející

- Klidný, vyrovnaný
- Seriózní dojem
- Mluví srozumitelně, nahlas
- Nekoktá, mluví dostatečně rychle
- Ukazuje na slidu, co je třeba
- Umí odpovědět na dotazy

39

Špatný přednášející

- Kuňka
  - mluví tichounce a nesrozumitelně
  - hledí do podlahy
- Zaklínač hadů
  - mluví monotónně, pomalu, uspává
- Šílený matematik
  - pobíhá sem a tam
  - chaoticky skáče z tématu na téma

40

Proti trémě a nervozitě

- Dobrá příprava
- Záchytné body při prezentaci
- Co dělat, když přijde krize

41

Dobrá příprava

- Rozumět problému a prezentaci
- Zkusit si prezentaci na nečisto
- Připravit se na dotazy
- Vše hotové včas
- Zkontrolovat techniku
- Obléct se pohodlně

42

Záchytné body

- **Prezentace** – vše, o čem budete mluvit
- **Pevný bod** – ukotvení v prostoru
  - Tužka, ukazovátka
  - Člověk se kotví bezděčně, připravte se!
- Neumíte-li gestikulovat, nedělejte to. Stačí ukazovat na slidu

43

Krise: Záchvat nervozity

- Uklidněte se, hluboký nádech
- Chyťte svůj pevný bod
- Představte si něco vtipného
- Mluvte o něčem, co perfektně umíte

44

Krise: Nevíte, jak dál

- Uklidněte se, hluboký nádech
- Přejděte k dalšímu bodu prezentace
- Není-li to možno, zopakujte poslední řečené jinými slovy a zkuste to znovu
- Neomlouvejte se

45

Krise: Znechucení posluchači

- Zvyšte hlas, možná nerozumí
- Jednoduché věty
- Dokončete dílčí celek a zeptejte se na dotazy – problém se vyjasní
- Tvařte se suverénně

46

Krise: Posluchači usínají

- Zvyšte hlas
- Změňte rychlost řeči
- Položte řečnickou otázku
- Přejděte k podstatným věcem

47

Další krize

- **Neumíte odpovědět:**
Přiznejte to a nabídněte odpověď později
- **Vypli proud:**
Mějte prezentaci vytištěnou a začněte mluvit podle ní

48

Shrnutí řešení krize

- Mluvte klidně
- Tvařte se sebevědomě
- Mějte pevný bod
- Npropadejte panice

Zvládání krize se musí cvičit!

49

Děkuji za pozornost

51